

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן
מליובאוויטש

י"ט כסלו

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מה"מ

י"ט כסלו*

דאָס הייסט: דעם תוכן ענין הגאולה פאַרבינדט דער אַלטער רבי מיט דער פעולה וואָס דאָס האָט געהאַט אויף „כל השרים וכל העמים". וואָס כּמובן, אַז בשעת ניט אידן זעהן אַן ענין פלא פון דעם אויבערשטן פאַרבונדן מיט אַ אידן, און זיי אַנערקענען אַז „מאת הוי" היתה זאת", איז דאָס זיי מעורר און מסייע, אַז זייער הנהגה זאָל זיין כדבעי בהתאם מיטן ציווי ה', וואָס נקודתו איז קיום ז' מצות שלהם.

ענין זה — די ווירקונג פון אידן אויף בני נח בנוגע דעם קיום פון זייערע מצות — איז דער תוכן ונקודה פון מעשה שכם בפרשתנו: דאָס וואָס שמעון ולוי האָבן גע'הרג'ט די אנשי שכם איז געווען אַן עונש פאַר דעם וואָס זיי האָבן ניט מקיים געווען די ז' מצות ב"נ

[צי דערפאַר וואָס זיי האָבן ניט גע'משפט שכם'ן פאַר זיין חטא, וואָרום זיינע פון די ז' מצות ב"נ איז „דינין" — „חייבין להושיב דינין כו' לדון בשש מצות אלו", ומפני זה נתחייבו כל בעלי

א. י"ט כסלו קומט אויס אַלעמאַל בסמיכות צו פ' וישלח (אין די ימי השבוע וואָס מתברכין פון שבת פרשת וישלח, אַדער אין ש"ק פ' וישלח עצמה). ועפ"ז מובן אַז אין פ' וישלח קען מען געפינען רמזים, און נאָכמער, אַ שייכות, צו דעם חג הגאולה פון י"ט כסלו.²

אין זיין בריוו צו ר' לוי יצחק באַרדי-טשעווער, וואָס דער אַלטער רבי האָט געשריבן אַרויסגייענדיק פון תפיסה וואו ער איז מודיע וועגן זיין באַפרייאונג, שרייבט דער אַלטער רבי, צווישן אַנ-דערע „כי הפלה ה' והגדיל לעשות בארץ והפליא והגדיל שמו הגדול והקדוש אשר נתגדל ונתקדש ברבים ובפרט בעיני כל השרים וכל העמים אשר בכל מדינות המלך אשר גם בעיניהם יפלא הדבר הפלא ופלא וענו ואמרו על זאת כי אם מאת הוי" היתה זאת היא נפלאת בעינינו".

ועד"ז שרייבט ער אין זיין בריוו צו ר' ברוך ממעזבוז.³

(8) נוסף על השייכות הכללית די"ט כסלו לפרשתנו — שבה מדובר ע"ד הצלת (וגאולת) יעקב מעשו, ויתירה מזו „שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל" (פרשתנו לב, כט), היינו עם שרו של עשו — שגם הוא הודה לו על הברכות (ב"ר פ"ז, ג"י. פ"ח, ג. פרשי פרשתנו לב, כה. כז. כט. ועוד).

(*) להעיר על השייכות המיוחדת בין אדה"ז ליעקב אבינו (השלישי דהאבות) — ראה ספר הערכים חב"ד (כרך ד ערך אושפיזין דטוכות עי שמט"שנ). וש"נ.

(**) להעיר מההמשך בב"ר שם: שאם יבואו אומות העולם להזדווג לישראל יאמר להם הקב"ה שרכם לא ה' יכול לעמוד בו ואתם מבקשים כו'.

(*) ושייכותו לפ' וישלח.

(1) ולהעיר שבשנה זו [תשמ"ז] (כבכמה שנים) חל תוך ג' ימים לאחרי השבת, השייכים במיוחד לשבת שלפניהם — בתר שבתא (פסחים קו, סע"א).

(2) ראה גם לקו"ש חט"ז ע' 281 ואילך.

(3) נדפס באגרות קודש שלו סי' לח. וש"נ.

(4) ע"פ לשון הכתוב — אסתר א, טז.

(5) ל' הכתוב — תהלים קיח, כג. וראה ע"ד הקבלה והחסידות — ביאורו ח"ש יג, ד. שער האמונה ספ"ג. ועוד. וראה לקו"ש שם ע' 285. ועוד.

(6) כן הוא בנוסח הב' (נסמן באגרות קודש שם) (ובנוסח הא' — נפלאות). ולכאורה כצ"ל, וככתהלים שם.

(7) אגרות קודש שם סל"ט.

דערפאר האט מען דא למטה באפרייט דעם אלטן רבי'ן און ער האט געקענט מגלה זיין פנימיות התורה, תורת החסידות.

ד.ה. אז די גאולה פון י"ט כסלו איז געווען א גאולה רוחנית פאר כללות גילוי תורת החסידות, תורת הבעש"ט. וכידוע¹⁶ אז דער ענין פון "יפוצו מעיינותיך חוצה" — הפצת תורת הבעש"ט, האט זיך בעיקר אנגעהויבן נאך דער גאולה פון י"ט כסלו¹⁷.

ולפ"ז איז ניט מובן: ווי קומט דאס אז במכתבו בבשורת הגאולה זאל דער אלטער רבי ארויסברענגען דאס וואס די באפרייאונג האט אויפגעטאן דעם ענין פון "הפליא כו' בעיני כל השרים וכל העמים אשר בכל מדינות המלך אשר גם בעיניהם יפלא הדבר הפלא ופלא וענו ואמרו על זאת כי אם מאת הוי' היתה זאת היא נפלאת בעינינו"?

— וואס פאר א תפיסת מקום האט אט דער ענין (עם כל העילוי הנפלא שבו) לגבי דעם עצם גאולה (גילוי) פון כללות פנימיות התורה, ובמילא פאר פנימיות נשמות ישראל (וואס דער גילוי פון סתים דאורייתא פועל'ט (אויך) דעם גילוי פון סתים דנשמתא, אז דער לימוד התורה וקיום המצות פון א אידן זאל זיין דורכגענומען מיט אמונה בה' ואהבת ה' ויראתו)!

ג. דער אלטער רבי איז ממשיך אין דעם בריוו¹⁸ "ותהי' זאת לפלא כי ה'

שכם הריגה שהרי שכם גזל והם ראו וידעו ולא דנוהו" (ווי דער רמב"ם זאגט⁹): אדער (ווי דער רמב"ן זאגט¹⁰) פאר זייערע אייגענע זינד, וואס זיי זיי נען באגאנגען נאך פאר מעשה דינה].

ב. מען דארף אבער פארשטיין:

יעדער ענין וואס טרעפט זיך אין וועלט איז דאך בהשגחה פרטית פון דעם אויבערשטן, ועאכו"כ אז ענין וואס איז פארבונדן מיט א אידן ובשייכות צו תורה ומצות, ובמש"כ וק"י מיט א נשיא בישראל, ובשייכות מיט כללות גילוי תורת החסידות. אשר ע"כ איז מובן¹¹ אז ס'איז ניט שייך זאגן אז דער מאסר וגאולה זיינען געקומען דערפאר וואס מלכות דלמטה האט אין דעם געהאט א דיעה וממשלה (אפילו ווען דאס איז געקומען בסיבת המלשינות¹² פון אידן בעלי בחירה);

נאר¹³ דער מאסר איז געווען, כידוע, פארבונדן מיטן דעמאלטיקן קטרוג אויף דעם גילוי פון רזין דאורייתא דורך דעם אלטן רבי'ן¹⁴: היות אז תורה עצמה רופט עס אז "סתים¹⁵ דאורייתא", במילא דארף עס זיין סתים, און ניט אראפ-קומען בגילוי ווי גליא¹⁶ שבתורה; און די גאולה איז געקומען דורך דעם וואס ס'איז בטל געווארן דער קטרוג, און

(9) ה' מלכים ספ"ט (הובא גם ברמב"ן שבערה הבאה).

(10) כפי' עה"ת פרשתנו לד, יג.

(11) ראה גם לקוטי דיבורים ח"א לו, סע"ב ואילך. לט, סע"א ואילך.

(12) נוסף על המבואר באגה"ק סכ"ה.

(13) ראה בית רבי ח"א פט"ז בהערה. לקו"ש ח"י

ע' 223, 269. ובכ"מ.

(14) וכדברי הבעש"ט והה"מ לאדה"ז בהיותו

במאסר: שנתחזק עליך הקטרוג על שאתה אומר ד"ח

הרבה ובגילוי (בית רבי שם). וראה גם ס' השיחות

תורת שלום ע' 44, 171. לקו"ש ח"ל ע' 170 ואילך.

(15) זח"ג עג, א.

(16) ראה ס' השיחות שם ס"ע 112 ואילך.

(17) ראה גם בית רבי שם תשובת הבעש"ט והה"מ (על שאלת אדה"ז, ואם אצא מכאן האם אפסיק מלומר ד"ח): כיון שהתחלת לא תפסיק ואדרבה לכשתצא תאמר יוחר. וראה לקו"ש ח"י שם. וש"נ. ח"ל שם.

(18) להרלו"צ מבארדיטשיב.

וואָס ער האָט געשריבן צו גדולי ישראל,
גדולים אויך בפנימיות התורה,

איז מובן אַז אין דעם דריקט זיך אויס
אַ תוכן עיקרי אין דער גאולה פון י"ט
כסלו.

ד. ויש לומר הביאור בזה — ובהק-
דים:

ס'איז ידוע וואָס דער בעש"ט שרייבט
אין אַ בריוו²⁰ אַז ער (זייענדיק
בהיכלו של משיח) האָט געפרעגט ביי
משיח „אימתי קאתי מר“, און משיח האָט
אים געענטפערט „לכשיפוצו מעינותיך
חוצה“. און וויבאלד אַז דער עיקר ענין
פון הפצת המעינות פון בעש"ט חוצה,
האָט זיך אָנגעהויבן פון דער גאולה פון
י"ט כסלו, כנ"ל, קומט אויס, אַז די
גאולה פון אַלטן רבי'ן בי"ט כסלו איז אַ
הכנה והקדמה צו דער גאולה הכללית
והשלמה בביאת משיח צדקנו²¹.

— דער אמת איז, אַז יעדע גאולה פון
אַ אידן, אפילו פון אַ איש הכי פשוט
וועלכער איז ניט קיין בעל-מדריגה,
האָט אַ שייכות צו דער גאולה כללית
פון כלל ישראל, „כיון דשם גאולה
עלה“²².

און ס'איז אויך פאַרשטאַנדיק בפש-
טות דער טעם הדבר: דער תוכן
הגאולה בביאת המשיח איז דאָך בשיי-
כות צו אַלע דריי — „ישראל אורייתא²³
וקוב"ה“ (וועלכע זיינען „כולא חד“²⁴),
וואָרום, כידוע, איז אויך „שכינתא בגלו-
תא“²⁵ — ומעין זה טוט זיך אויף אויך

אתנו ואין עוד“. ולפ"ז קומט אויס לכאוו-
רה, אַז דאָס וואָס אויך כל השרים וכל
העמים האָבן געזען דעם פלא „וענו
ואמרו . . . כי אם מאת ה' היתה זאת כו“
— האָט דאָס אַרויסגעבראַכט די גע-
רעכטיקייט פון דעם אַלטן רבי'ן (ותורת
החסידות) פאַר די מנגדים כו'.

מ'קען אָבער ניט זאָגן אַז דאָס איז
דער גאַנצער טעם פאַרוואָס דער
אַלטער רבי האָט געשריבן דעם פלא
הדבר בעיני כל השרים כו', וואָרום:

(א) צו דעם איז ניט נוגע די אריכות
אין דעם פלא שבהגאולה אַז אויך „בעיני
כל השרים וכל העמים . . . יפלא הדבר“,
נאָר דער עצם ענין אַז אויך די שרים כו'
האָבן אָנערקענט די גערעכטיקייט פון
דעם אַלטן רבי'ן, ובמילא האָט מען אים
אַרויסגעלאָזט לחירות.

(ב) דעם בריוו האָט דער אַלטער רבי
געשריבן, כאמור, צו ר' לוי"צ באַרדי-
טשעווער (און ר"ב ממעזבון) וועלכע
האָבן זיכער געוואוסט און פאַרשטאַנען
דעם גודל והפלאַת ענין הגאולה אַלס
גאולה פון תורת החסידות; ובמילא —
וואָס פאַר אַ תפיסת מקום האָט בעיני
גדולי ישראל די השפעת הגאולה אויף
די שרים אַלס דאָס וואָס ס'איז מגלה
(לעיני המנגדים) „כי ה' אתנו“, בערך
דעם עיקר הגאולה — גילוי תורת
החסידות!?

און וויסנדיק דעם גודל הדיוק אין
„לשונו הזהב“ פון אַלטן רבי'ן בכלל,
ובפרט אין אַ מעמד ומצב פון „תיכף“,
גלייך נאָך דער גאולה, און אין אַ בריוו

(20) נדפס בריש ספר כתר שם טוב. ובכ"מ.
(21) ראה לקו"ש חט"ו ע' 282 ואילך. ובכ"מ.
(22) ל' רשי' מגילה יז, ב ד"ה אתחלתא דגאולה
(בנוגע לגאולה „מן הצרות“ ד.קבעוה בשביעית“).
(23) ראה אגה"ק סי' כו (קמד, ב ואילך).
(24) ראה זח"ג ד, ב.
(25) ראה מגילה כט, א. ספרי ט"פ מסעי. זח"ג שם.
ובכ"מ.

(19) ובשאר נוסחאות המכתב (הובאו באגרות
קודש שם בהערות), וכן בהמכתב להר"ב ממעזבון
— ליתא הדגשה הנ"ל. ותהי' זאת לפלא כי ה' אתנו
כו'.

מצרים²⁸). דערפון איז מובן, אז דעם תוכן חידוש דלעתיד קען מען אָפּלער־נען פון דער גאולה ביציאת מצרים.

ביי יציאת וגאולת מצרים האָט זיך אויפגעטאָן אַ חידוש ניט בלויז בשייכות צו אידן

— כדי אידן זאָלן זיין ראוי צו מקבל זיין די תורה ביי הר סיני, האָבן זיי געמוזט דורכגיין און נזדכך ווערן אינעם „כור הברזל“²⁹ פון גלות מצרים און דער גמר וסיום הזיכוך והבירור איז געווען ביי יצי"מ —

נאָר אויך פאַר די מצרים גופא (ואוה"ע בכלל), וכמפורש בכתוב³⁰ „וידעו מצרים כי אני הו'“³¹: פרעה און מצרים מצ"ע האָבן ניט קיין שייכות צו ידיעת הו', ווי פרעה האָט געזאָגט³² „לא ידעתי את הו'“: מצ"ע זיינען זיי שייך נאָר צו שם אלקים³³ (ווי יוסף האָט געזאָגט פרעה'ן³⁴ „אלקים יענה את שלום פרעה“), וואָס שם אלקים איז בגי־מטריא הטבע³⁵,

והיינו, אַז מצד שם אלקים איז די הנהגה ע"פ טבע אין וועלכער עס זעט זיך ניט אַן בגילוי דער אור אלקי: אָבער די הנהגה וואָס איז העכער פון טבע, הנהגה נסית, נעמט זיך פון שם הו' —

אין דער גאולה פרטית פון אַן אדם פרטי, אַז צוזאַמען מיט דער גאולה פון דעם אידן איז דאָס אויך אַ גאולה פרטית בנוגע די תורה ומצות וואָס ער (איז —) דאַרף מקיים זיין, ובמילא די בחינת השכינה וואָס געפינט זיך בגלות עמו.

און עאכו"כ אַז דאָס איז אַזוי ביי דער גאולה פון אַ נשיא בישראל, וואו ס'איז ניכר בגלוי ווי די גאולה האָט אַ שייכות צו כלל ישראל און צו אַן ענין כללי בתורה וכו'.

בנדו"ד קומט נאָך צו, אַז דער תוכן פון דער גאולה, אַ גאולה פון פנימיות וסודות התורה, איז איין ענין מיטן תוכן פון דער גאולה העתידה, וואָרום דע־מאַלט וועט זיך אויפטאָן די שלימות הגילוי פון פנימיות התורה, ווי רש"י איז מפרש אויפן פסוק³⁶ „ישקני מנשיקות פיהו“, אַז דאָס מיינט „סוד טעמי' ומסתר צפונותי“ פון תורה, וועלכע וועט נתגלה ווערן דורך משיח צדקנו.

ומזה, אַז דאָס וואָס דער אַלטער רבי שרייבט אין זיין מכתב הנ"ל בנוגע דער גאולה פון י"ט כסלו, וועגן דעם „הפלא ופלא“ אויך „בעיני כל השרים וכל העמים“, איז דאָס אַן ענין עיקרי אין דעם פאַרבונד פון דער גאולה מיט דער גאולה העתידה.

ה. וי"ל הביאור בזה: ס'איז דאָך „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות“³⁷ — די גאולה און די נפלאות וואָס וועלן זיין לעת"ל, זיינען בדוגמא צו דער גאולה ונפלאות אין די „ימי צאתך מארץ מצרים“ (נאָר לעתיד לבא וועלן זיי זיין אין אַ העכערן אופן — „נפלאות“ אויך לגבי הנסים פון יציאת

(28) ראה זהר ופע"ח ועוד — שהובאו באוה"ת (עה"פ) מיכה שם.

(29) ואתחנן ד, כ. ירמ' יא, ד. תו"א יתרו עד, א ואילך.

(30) וארא ז, ה. בשלח יד, ד (וראה פרשי' שם), שם, יח.

(31) ראה תו"א נז, א. אוה"ת וארא (שמות כרך ז) ע' ב'תרדח. ועוד.

(32) שמות ה, ב.

(33) ראה גם לקו"ת אמור לה, ג. ובכ"מ.

(34) מקץ מא, טז. וראה גם שם, כח. לב.

(35) פרדס שער יב רפ"ב. שער היחוד והאמונה רפ"ז. ועוד.

(26) שה"ש א, ב.

(27) מיכה ז, טו.

דער שם הוי"י⁴² וואָס איז העכער פון
(טבע ה)עולם⁴³.

און דערפאַר איז מודגש בנוגע לעת"ל
„ונגלה כבוד הוי" וראו כל בשר יחדיו כי
פי הוי" דיבר“ — אז דער גילוי פון שם
הוי" („ונגלה כבוד הוי") וועט פועל זיין
א ראי' מוחשית בבשר הגשמי אָן
אמיתית מציאותו (פונעם בשר) איז „פי
הוי" :

וויבאַלד ס'וועט בטל ווערן דער
העלם והסתר אויף אלקות. (גאולת
השכינה מגלותה) און ס'וועט אַנט-
פלעקט ווערן אָ די אמת'ע מציאות פון
וועלט איז אלקות (פי הוי"), וועט עס זיין
באופן פון „וראו כל בשר", אָ דער בשר
וועט זען כבוד הוי" מצד די דאַמאַלס-
דיקע תכונות און טבע פון דעם בשר
גופא, איז דעם אופן ווי ס'איז די טבע
ותכונה פון עיני בשר צו זעען דברים
גשמיים⁴⁵.

און אין דעם באַשטייט איינע פון די
אויפטוען פון דער גאולה העתידה אויף
דער גאולה פון „ימי צאתך מארץ
מצרים": בגאולת מצרים איז די ידיעה
פון מצרים („וידעו מצרים) כי אני הוי" —
געקומען דורך די מכות (וכי"ב) —

און צו דעם האָבן פרעה ומצרים
(אוה"ע) קיין שייכות ניט און האָבן אין
דעם ניט קיין השגה והכרה³⁶.

און דאָס האָט זיך אויפגעטאַן בגאולת
מצרים, אָ וידעו מצרים כי אני הוי",
אָ זיי האָבן באַקומען אַ ידיעה אין דער
הנהגה נסית שלמעלה מן הטבע, וואָס
איז פאַרבונדן מיט שם הוי".

1. בדוגמא לזה — נאָר אין אַ פיל
העכערן אופן, וועט זיין דער חידוש
לעת"ל: נוסף צו דער גאולה פון ישראל
אורייתא וקוב"ה, וועט דאָס אויך פועל'ן
אין וועלט ביי אַלע אוה"ע, און ווי
מפורש בכמה כתובים ונבואות הגאולה,
בין, ווי דער רמב"ם³⁷ ברענגט אויך
אַראָפּ אין זיין ספר הלכות הלכות³⁸, אָן
דאָן „יתקן את העולם. . שנאמר³⁹ כי אז
אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא
כולם בשם הוי" ולעבדו שכם אחד".

און דער יעוד בנוגע די אוה"ע איז ניט
סתם אַ צוגאַב-זאָך צו וועלכער מ'וועט
זוכה זיין בביאת משיח צדקנו, נאָר דאָס
איז פאַרבונדן מיטן עצם ענין הגאולה⁴⁰:
וויבאַלד אָ דעמאַלט וועט כביכול די
שכינה „אַרויסגיין" פון גלות, וועט דאָך
דערמיט אַנטפלעקט ווערן דער אמת
הוי", אָן „כל הנמצאים משמים וארץ ומה
שביניהם לא נמצאו אלא מאמתת
המצאו"⁴¹, וואָס „אמיתת המצאו" איז

(42) — לשון מהווה (ראה זח"ג רנו, ב. פרדס
ש"א פ"ט. וראה גינת אגוז (הובא בהקדמת של"ה
בית ד'). מר"ג ח"א פ"א. טושו"ע אריח סיה ועוד).
ולהעיר אשר התחלת וריש ס' היד ממש הוא „סוד
היסודות ועמוד החכמות" — ר"ת הוי", כדברי נכדו
ר"ד הנגיד (סה"ד ד"א תתקכו. שם הגדולים
להחיד"א מע' רמב"ם). וראה גם פירוש לרמב"ם שם.
(43) ראה המשך תרס"ז ריש ע' תלא. סה"מ
תרס"ח ע' קצ"קצא. סה"מ עז"ת ע' עד.
(44) ישע"י מ, ה.
(45) ראה בארוכה לקו"ש ח"ז ס"ע 93 ואילך.

וש"נ.

(36) ראה סה"מ תרפ"ח ע' סח. ועוד. וראה בכל
הגיל ספר הערכים-חב"ד ח"ב ע' ערה ובהנסמן שם.

(37) הלי' מלכים ספ"א. וראה לעיל ע' 127-8
ובהערות שם. לקו"ש חכ"ג ע' 177 ואילך.

(38) הקדמת היד סמוך לסיומה (ד"ה ובזמן הזה).

(39) צפני' ג, ט.

(40) ראה תניא ספ"ל. לקו"ש שם. וש"נ.

(41) רמב"ם ריש (ספרו ו)הלי' יסודי התורה.

כי אם מאת הוי' היתה זאת, אז די נפלאות הוי' זיינען אויך צו זיי אנטפלעקט געווארן.

ח. ס'איז דאך הימים האלה נזכרים ונעשים⁴⁸. ובפרט בנוגע י"ט כסלו וואס בלשון פון אלטן רבי'ן⁴⁹, "זה היום יוקבע למועד תמידי בישראל אשר בו יתגדל ויתקדש שמי' רבא"⁵⁰, איז מובן אז בכל שנה ושנה דארף מען נעמען א נתינת כח והוראה אין דער עבודה הנ"ל וואס דער אלטער רבי ברענגט ארויס במכתבו.

דאס הייסט, נוסף אויף דעם וואס דער טאג גיט א תוספת חיות והתחזקות אין דער עבודה פון הפצת המעינות חוצה, בכל מקום שיד כאו"א מגעת, דארף מען זען אז עס זאל זיין "יתגדל ויתקדש ברבים שמו הגדול" אויך צווישן אוה"ע, אז שרים ועמים זאלן זען "וענו ואמרו . . מאת הוי' היתה זאת".

וואס דאס איז כולל — נוסף אויף דעם קיום פון פס"ד ברור של הרמב"ם⁵¹, אז "צוה משה רבינו מפי הגבורה לכופ את כל באי העולם לקבל מצות שנצטוו בני נח", ביז אז זיי זאלן זיי מקבל זיין און טאן "מפני שצוה בהן הקב"ה בתורה והודיענו על ידי משה רבינו שבני נח מקודם נצטוו בהן"⁵²,

נאך אויך די השתדלות צו מפרסם זיין צווישן אוה"ע די אמונה אין אחדות ה',

דורך ברעכן מצרים: "משאיכ לעת"ל, וועט זיין "וראו כל בשר יחדיו כי פי הוי' דבר", ניט דורך מכות, שבירה, נאך בדרך תיקון, ובלשון הרמב"ם הנ"ל "ויתקן את העולם כולו כו' לקרוא כולם בשם הוי' ולעבדו שכם אחד".

און דער טעם החילוק בזה:

גאולת מצרים איז ניט געווען קיין גאולה שלימה (אויך פון שכינתא מגלותא), און דערפאר האט דאס געפועלט אויף מצרים (וועלכע האט גע-האט נאך א שבירה און ניט קיין תיקון וזיכוך) בלויז אז ענין פון ידיעה, "כי אני הוי'";

אבער ביי דער גאולה שלימה דלעת"ל, וואס וועט זיין באופן אז "יזדכך גשמיות הגוף והעולם"⁵³, וועט דעמאלט אויך דער בשר הגשמי מצד זיין טבע זען "כבוד הוי'".

ז. עפ"ז איז מובן אויך בנוגע צו י"ט כסלו וואס דער אלטער רבי איז מדגיש במכתבו די פעולה אויף די שרים ועמים, "וענו ואמרו על זאת כי אם מאת הוי' היתה זאת היא נפלאות בעינינו":

דאס וואס די גאולה פון י"ט כסלו איז א הכנה והקדמה, ובמילא מעין, דער גאולה העתידה כנ"ל, דריקט זיך אויס נוסף — אין דער עצם גאולה פון דעם אלטן רבי'ן און תורת החסידות, נאך אויך (ועיקר) אין דעם וואס "הפלה ה' והגדיל לעשות בארץ והפליא והגדיל שמו הגדול והקדוש אשר נתגדל ונתקדש ברבים ובפרט בעיני כל השרים וכל העמים", ביז אז "ענו ואמרו על זאת

(48) ראה רמ"ז בס' תיקון שובבים הובא ונתבאר בס' לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.

(49) לקד"ח ח"א יט, ב.

(50) ראה תודיה וענין ברכות ג, סע"א. ועוד.

ת"א שמות בתחלתו (ד"ה ואלה שמות — מט, ד) ועוד.

(51) פ"ח דה"ל מלכים ה"י"א.

(52) וראה בארוכה לקר"ש חכ"ז ע' 132 ואל"ך.

וש"נ.

(46) ראה ת"א וואה"ת שבהערה 31 ש"וידעו"

הוא מלשון שבירה כמש' (שופטים ח, טז) ויודע בהם

את אנשי סוכות.

(47) תניא ספ"ו.

האָבן (עפעס) אַ הכרה אין אחדות ה' אָז „אין עוד מלבדו“, איז דאָס מוסיף סיי אין זייער זהירות והידור בקיום ז' מצות ב"נ מיט אַלע זייערע סניפים, און סיי אין זייער אַריסהעלפן אידן בכל עניניהם ביהדות ובכל הצטרכותם בכלל.

און די צוויי אויפטאונגען זיינען אַ הקדמה, וועלכע איז אויך מקרבת ומורזת דעם זמן דלעת'ל, ווען ביידע ענינים וועלן זיין בשלימות — ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר יחדיו כי פי הוי' דיבר, כנ"ל, און „ועמדו זרים ורעו צאנכם“⁵⁷.

און דאָס איז דער אויפטו פון דער גאולה פון י"ט כסלו אַלס הכנה צו דער גאולה העתידה:

דורכדעם וואָס „הפליא והגדיל שמו הגדול והקדוש כו' בפרט בעיני כל השרים וכל העמים . . . אשר גם בעיניהם יפלא הדבר הפלא ופלא“, האָבן זיי געזען אַז נוסף וואָס טבע מיט אַלע חוקי הטבע האָבן ניט קיין שליטה בכח עצמם, איז האָבן זיי בכלל ניט קיין מציאות ותפיסת מקום אמתי לגבי כל הקשור לענינים פון דעם אויבערשטן; וואָס דאָס איז דער גילוי פון אחדות הוי' ווי דאָס איז (ניט מצד שם אלקים) (בגימט' „הטבע“ ובמילא —) וואָס איז זיך מתלבש אין טבע, נאָר) מצד שם הוי' שלמעלה מהטבע⁵⁸,

און דערפאַר „ענו ואמרו . . . מאת הוי' היתה זאת היא נפלאות בעינינו“.

(משיחות י"ט כסלו תשמ"ג, תשד"מ)

לקו"ש חכ"ה

ווי דאָס קומט מצד דעם גילוי פון שם הוי' (ווי דער אַלטער רבי ערקלערט בארוכה בספרו תניא קדישא בשער היחוד והאמונה).

וואָס דאָס איז אַ טייל פון דער גאולה פון י"ט כסלו, און אַ הכנה צו דער גאולה הכללית והשלימה, אַז אחדות ה', ווי דאָס איז לאמיתתו באַ אידן,

אַז ס'איז ניטאָ קיין שום מציאות חוץ דעם אויבערשטן, ובלשון הרמב"ם⁵⁹ „הוא לבדו האמת ואין לאחר אמת כאמתו והוא שהתורה אומרת“ אין עוד מלבדו, כלומר אין שם מצוי אמת מלבדו כמותו“ —

זאָל דאָס אויך לייכטן און מפורסם ווערן צווישן אוה"ע⁶⁰.

ט. און כאָטש אַז לכמה דיעות⁶¹ זיינען ב"נ (מצ"ע) מוזהר נאָר אויף ע"ז, און ניט אויף שיתוף — איז דאָך דער פירוש אין דעם נאָר אַז זיי זיינען ניט מוזהר אויף דעם, ס'איז אַבער פשיטא אַז בשעת ביי זיי ווערט דערהערט אויך דער ענין פון שלילת השיתוף, ביז צו

(53) הלי יסודי התורה פ"א הי"ד.

(54) ואתחנן ד, לה.

(55) ראה רמב"ם ספ"יא מהל' מלכים מה שנשמט

ע"י הצנזור — וראה לעיל ע' 127 הערה 47.

(56) רמ"א או"ח סי' קנו ובדרכי משה שם. והוא

ע"פ תודיה שמא (בכורות ב, א), תודיה אסור

(סנהדרין סג, ב), ר"ז ספ"ק דע"ז, ועוד [וכן מובן

מדברי הרמב"ם בטה"מ (מ"ע ב) — דרמ"צ נט, ב.

ד"ה באתי לגני תשי"ג פי"ג (בטה"מ באתי לגני ח"א.

טה"מ מלוקט ח"א).

ובתשובות שער אפרים סי' כד, תשי"ו ושב הכהן

סליח חלקו ע"ז — אוה"ת נח (כרך ג) תרנח, א.

בראשית (כרך ז) תתשסד, ב. טה"מ תרכ"ט ע' קמג

(וראה גם בספרים שנשמנו בהערה לד"ה באתי לגני

שם ולד"ה מים רבים תשי"ז רפ"ג (טה"מ מלוקט

ח"א). וראה ביאר סיבת החילוק בין ע"ז ושיתוף

בדרושים הנ"ל.

(57) ישע"י סא, ה.

(58) ראה גם לקו"ש חט"ז ע' 285 ואילך.

נא.

לאחרי „מעשינו ועבודתינו“ דכל בני במשך כל הדורות, כולל ובמיוחד לאחרי גילוי תורת החסידות בי"ט כסלו, שאז התחיל עיקר הענין ד„יפוצו מעינותיך חוצה“¹, ומוסיף והולך ע"י רבותינו נשיאינו מדור לדור, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שעל ידו הופצו המעיינות חוצה בכל קצוי תבל — כבר נגמרו ונשלמו כל הענינים גם מצד (וב)העולם, כפי שהודיע והכריז שכבר נשלמו כל עניני העבודה, גם „צחצוח הכפתורים“, והכל מוכן לביאת המשיח.

ומזה מובן שהמשך העבודה שלאח"ז (כל זמן שמשיח צדקנו מתעכב מאיזו סיבה (בלתי ידועה ומובנת כלל)) אינו „עבודת הבירורים“ (שהרי כבר נסתיימה ונשלמה עבודת הבירורים), אלא, עבודה מיוחדת להביא ההתגלות בפועל בעולם.

ויש לומר, שהמעלה המיוחדת בדורנו זה מרומזת בהפטרה דפרשת וישלח — „והי" בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש גו' וירשו הנגב את הר עשו כו' וגלות גו' עד צרפת גו' ירשו את ערי הנגב ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו“:

מהחידושים של (יוסף וההמשך ד), „בית יוסף“ שבדורנו (כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ששמו הראשון יוסף), לגבי הדורות שלפנ"ז עד לדורו של רבינו הזקן („בית יעקב“) — שעל ידו נעשה הפצת המעיינות חוצה בכל קצוי תבל ממש, עד לחוצה שאין חוצה ממנו, כמדינת צרפת, אשר, בזמנו של רבינו הזקן (וכן בזמנם של רבותינו נשיאינו שלאח"ז) לא הי' גילוי בקביעות כ"כ הפצת תורת החסידות במדינת צרפת, להיותה תחתון למטה (ועד כדי כך שרבינו

(1) ראה ס' השיחות תורת שלום ס"ע 112 ואילך.

(2) עובדי"א, יח ואילך.

(3) להעיר מהשייכות המיוחדת דרבינו הזקן ליעקב (ראה בארוכה מעייני

הישועה (קה"ת תשמ"ח) ע' 101 ואילך).

הזקן חשש לנצחונה של צרפת כו"י), ודוקא בדורנו זה, ע"י "בית יוסף", נעשה גילוי והפצת המעיינות גם במדינת צרפת, ביסוד שם ישיבת "תומכי תמימים" ע"ד כבליובאוויטש, ולכן, הגיע בפועל הזמן ש"ירשו את ערי הנגב", "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו".

ויש להוסיף ולהעיר ע"ד הרמז:

"צרפת" בגימטריא שבע מאות ושבעים (770), השלימות דמספר שבע, כפי שכל א' כלול מעשר (שבעים), וכפי שכל א' כלול ממאה (שבע מאות), ושניהם יחד (שבע מאות ושבעים), וי"ל שבזה מרומז שבהבירור דמדינת צרפת, נגמר ונשלם בירור העולם שנברא בשבעת ימי הבנין בכל הפרטים ופרטי פרטים.

ולהעיר, שהבירור ד"צרפת" שמספרו "770" נעשה ע"י (ה"להבה" שמאירה מ), "בית יוסף", ועד לבית יוסף כפשוטו, הבית שבו בחר ועד שקנהו ובו חי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בעשר שנים האחרונות בחיים חיותו בעלמא דין, ומשם הולכת ונמשכת ("מוסיף והולך") העבודה ד"בית יוסף" — שמספרו (מספר הבית כפשוטו) "770".

ובעומק יותר — "צרפת" אותיות "פרצת", שבזה מרומז שגילוי והפצת המעיינות הוא בצרפת — פריצת כל הגדרים, ולא רק באופן שמצד פריצת כל הגדרים דהמעיינות באים הם גם בתחתון שאין תחתון למטה ממנו, אלא יתירה מזה, שענין זה הוא גם מצד התחתון, כמודגש בכך ש"צרפת" אותיות "פרצת", ועי"ז נעשה "פרצת" עליך פרץ", "זה משיח, שנאמר, עלה הפורץ לפניהם".

4 ראה ספר התולדות אדה"ו (קה"ת תשל"ו) ע' רנט ואילך. ועוד.

5 וישב לח, כט.

6 מיכה ב, יג.

7 אגדת בראשית ספס"ג. וראה ב"ר ספפ"ה ובפרש"י.

. . . ומזה מובן שבימינו אלה ממש צריכים רק לפתוח את העיניים ולראות את המציאות בפועל ממש – היינו שיושבים יחד עם הקב"ה („ישראל וקוב"ה כולא חד"י) ב„שולחן ערוך" לסעודת הנישואין, הסעודה דלוייתן ושור הבר ויין המשומר.

(משיחות ש"פ וישלח, ט"ז כסלו תשנ"ב)

---

8) כלומר, לא זו בלבד שנשלמה העבודה וצריכים לפעול הגילוי בעולם (כנ"ל), אלא יתירה מזה, שישנו כבר בפועל ובגלוי, וצריכים רק לפתוח את העינים, כי מכבר „נתן לכם . . עינים לראות".

9) ראה זח"ג עג, א.

ל ע י ל ו י נ ש מ ת

מרת פריידא ע"ה

בת הרה"ח התמים ר' ירחמיאל ע"ה חדש

נפטרה כ"א כסלו תשט"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס ע"י בנה

הרה"ת שלום שיחי'

יעקבסאן